

שלי שבדרון:

„אני כמו כולם למדתי לשתות בחו"ל!"

פסח בלי יין – אי אפשר. ובעניין יין אני פונה אל שלי שבדרון מחברת „שטוק“.

● **אומרים שהישראלים אינם יודעים לשתות. האם זה נכון?**

ככלל זה רי נכון. אבל מאז שהישראלים נוסעים בעולם הם לומדים. פעם, לפני לא כליכך הרבה שנים, שתייה, בשביל ישראלי ממוצע, היתה כוסית של יין קידוש. היום כבר קונים יינות מסוגים שונים וליקרים וברנדי ואפילו יודעים מתי ואיך לשתות.

● **סבא שלך היה כורם, מראשוני ראשון-לציון. האם המומחיות שלך בין זה מהבית?**

בבית של סבא שלי כמעט לא שתו. גם אני, כמו כולם, למדתי לשתות בנסיעות לחו"ל. ועם הטעם הטוב כפה כאתי ארצה והשתלמתי אצל מנהל היקב שלנו, מר צוקרמן, שהוא ממש מומחה לעניין.

● **מהו היין הנמכר ביותר בארץ?**

היין הנמכר ביותר מתוצרתנו הוא יין הריזלינג שהוא יין חצי יבש. בעולם שותים בעיקר יינות יבשים לגמרי, אבל כאן התהליך הוא רק בתחילתו וכנראה שלא קל לעבור מיין מתוק לייין לגמרי יבש. עד לא מזמן אנשים היו באים למכולת ומבקשים יין חמוץ. אין דבר כזה, יין חמוץ הוא יין מקולקל. יין יבש הוא יין שלא הוסיפו לו סוכר ולכן הישראלים קוראים לו חמוץ ועדיין קצת מעקמים את הפנים.

● **אנחנו עומדים לפני לילהסדר. גלי לנו מה שותים באירחה החגיגית הזאת.**

אני מציעה לשתות עם הרגים יין סוביניון לבן, ואם זה יבש מדי אז יין ריזלינג. עם הבשר אפשר לשתות יין פטיט-סירה. שהוא יין אדום מאד ארומטי, ולקינוח אני ממליצה על ליקר אמרטו שהוא ליקר שקדים מצויין. אם רוצים יין מיוחד לקידוש, יין העצמאות נוצר לזה. אבל כאן אגלה לך, שהחוק הזה שייך לכן זה רק לדגים ויין אדום זה רק לבשר – בוטל. אם את אוהבת את הגפילטע'פיש עם ברנדי – מותר, שיהיה לכולם חג שמח וטעים.

אוריאל אופק:

„ספר טוב לילדים טוב גם למבוגרים!“

אחד מסיפרי הילדים היפים והמרתקים ביותר בסיפורת העולמית, יצא לאור בימים אלה, בפעם השניה בעברית. את „הרוח בערבי נחל“ מאת קנת גרהם, מכירים אלה שקראו אותו בתרגומו של המשורר יונתן רטוש. והנה יוצא הספר שוב והפעם בתרגומו של אוריאל אופק. שאלתי אותו מדוע היה צריך לתרגם את הספר מחדש.

תרגמתי את „הרוח בערבי נחל“ לפני 31 שנה, ואחרי שגמרתי לתרגמו, הסתבר שהוכיות לא היו שייכות להוצאה שהזמינה אצלי את התרגום. גנזתי את התרגום ומאז יש לי חלום שיום אחד יראה הספר אור בתרגומי.

● **האם התרגום שעשית לפני 31 שנה, הוא התרגום שהוסיף השבוע?**

בהחלט לא. ההוא מונח בכויידם ואפילו לא הצצתי בו. תרגמתי הכל מחדש.

● **מה דעתך על תרגומו של יונתן רטוש לספר הזה?**

עשיתי השוואות עכשיו. לפי דעתי, התרגום של רטוש הוא לא מספיק קריא לילדים, ויש בו גם הרבה טעויות-תרגום קשות מאוד.

● **גם אני השווייתי את שני התרגומים, וראיתי שזה שלך כתוב ממש בסלנג של ילדים. מישפטים כמו „זה עצוב! שווה פי אלף.“ ידוע ש„הרוח בערבי הנחל“ הוא ספר ילדים שהגדולים אוהבים אותו במיוחד. האם בתרגומך חשבת איך לחבבו על ילדים?**

כפירוש כן. אני מסכים איתך שזה ספר שהמבוגרים אוהבים לקרוא אותו ואני מאוד מקווה שעכשיו הוא „יתפוס“ גם ילדים.

● **מדוע בכלל יש נטיה לתרגם מהסיפורת הקלאסית לעברית, כל כמה שנים מחדש?**

השפה העברית היא דינאמית ומשתנה. ספר שתורגם עם קום המדינה, יראה לילד של היום כתוב כלשון מיושנת וקשה, ואם רוצים שילד יאהב את מה שאנחנו אהבנו בילדותנו, צריך לתרגם את זה לעברית שהוא מכיר.

● **כחוקר סיפורת-ילדים, איך אתה מסביר את העובדה שחלק גדול מסיפורת הילדים הקלאסית, ספרים כמו „פו הדוב“, „עליסה בארץ הפלאות“, „הנסיך הקטן“ ועוד, הפכו במרוצת השנים לסיפורת של מבוגרים. שאולי מבינים אותה ואוהבים אותה יותר מהקטנים?**

על השאלה הזאת כבר ענתה לאה גולדברג בומנו „אם ספר הוא באמת טוב לילדים, הוא טוב גם למבוגרים.“

איונה בראון:

„אני חושבת שהמוסיקה הקלאסית תישאר לעולם!“

בימים אלה נמצאת בארץ לסידרת הופעות עם תזמורת רשות-השידור. הכנרית-המנצחת איונה בראון מהתזמורת של „סנט מרטין אין דה פילדס“ באנגליה. איונה בראון, המוזמנת להופעות בתזמורות החשובות ביותר בכל העולם, מוצאת זמן בכל שנה, לבוא ארצה ובין הופעה להופעה, היא עובדת עם תזמורת לא מיקצוענית ולא מפורסמת כמו תזמורת-הקיבוצים. איונה היא, כנראה, האשה היחידה בעולם המנגנת כינור סולו, וממקומה ככנרית היא מנצחת על התזמורת בקשת הכינור במקום בשרביט המנצח.

שאלתי אותה מדוע היא מסכימה לעבוד כל שנה עם תזמורת-הקיבוצים שאינה תזמורת מקצוענית מהסוג שהיא רגילה לעבוד איתן.

לפני כמה שנים באו לביתי באנגליה נועם שריף וקרלה קמחי, והזמינו אותי לעבוד עם תזמורת-הקיבוצים, שאז עוד לא ידעתי שהיא תזמורת לא מיקצוענית. הסכמתי לבוא כי שנים רבות רציתי לבקר בישראל, מאחר שאני חושבת שהיהודים הם המוסיקאים הכי טובים בעולם. כשבאתי והסתבר לי שזו תזמורת לא מקצוענית, כבר היה מאוחר מדי, כי התאהבתי באנשים בתזמורת-הקיבוצים. אני אוהבת אותם ואני אוהבת את הגישה שלהם למוסיקה. לפי דעתי יש להם פוטנציאל לא מפותח ואני רוצה להמשיך לעבוד איתם.

● **איך מתייחסים אליך כאל כנרית-מנצחת בעולם של גברים, שהם הרוב בכל תזמורת?**

תני לי חמש שעות ואענה לך. אין ספק שאשה צריכה להוכיח את עצמה יותר מגבר, וההתחלה היא קשה מאוד. אולי היום אני כבר לא מרגישה את ההבדל, אבל אני זוכרת את הדרך ואת החשינות שהיתה. ברור לי שגם היום, אנשים מסויימים היו מרגישים יותר נוח איתי, אילו הייתי גבר.

● **בכל הופעה שלך את משמשת גם בכנרית וגם כמנצחת. איך את רואה את עצמך, כנרית או מנצחת?**

למעשה אני כנרית-מובילה. אני מובילה את התזמורת ממקומי ככנרית. אני לעולם לא עומדת על רוכן-המנצחים ולא מחזיקה את השרביט כיד. אני אוהבת לחשוב על עצמי כמוסיקאית. אילו הייתי צריכה לבחור, ברור לי שעל הכינור לא הייתי מוותרת, וכמוכן הכי טוב לעשות את שניהם. היום גם לא ניתנת לי האפשרות לבחור בין השניים, כי כל מי שמזמין אותי להופעה, מזמין אותי בגלל שני הדברים שאני עושה ברומנות.

● **איך את רואה את עתידה של המוסיקה הקלאסית בעידן של הסם והרוק וכל השאר?**

אוהבתי המוסיקה הקלאסית הם תמיד אחוז קטן מהאוכלוסיה, אבל האחוז הזה ישאר תמיד. המוסיקה הקלאסית תישאר לעולם, אני חושבת.